

Användning av finansieringen för beredning av landskaps- och vårdreformen för uppgifter som hänför sig till en kontrollerad nedmontering av reformen

FM:s begäran om information 12.3.2019, JK:s beslut 15.3.2019

BEGÄRAN OM TOLKNING: Användning av finansieringen för beredning av landskaps- och vårdreformen för uppgifter som hänför sig till en kontrollerad nedmontering av reformen

Hej!

Svaren, som är godkända av justitiekanslern, kommer efter frågorna:

1. Finansministeriets förslag som efter interna diskussioner (den 12 mars 2019) lagts fram som modell för hur man ska framskrida:

- Nya beslut om statsunderstöd till landskapsförbunden ska inte kunna fattas efter den 8 mars 2019.
- Utbetalningen av eventuella beviljade understöd ska avbrytas i enlighet med statsunderstödslagen.
- Användningen av utbetalda statsunderstöd ska preciseras genom närmare anvisningar enligt 37 § i statsunderstödslagen.
- Kostnaderna för slutrapporteringen och den tekniska nedmonteringen kan anses vara godtagbara som kostnader för att avsluta reformen fram till den 30 juni 2019.
- Den finansiering som inte använts kommer att återkrävas i enlighet med statsunderstödslagen.

Vi begär ett ställningstagande om rättssäkerheten i fråga om den ovannämnda tolkningen.

Svar: Det föreslagna förfarandet är förenligt med statsunderstödslagen i denna situation. Justitiekanslersämbetet kan inte ta ställning till den tidsfrist som ska gälla för uppkomsten av sådana kostnader som är godtagbara.

2. Landskapsförbunden har ingått tidsbestämda åtaganden utifrån redan utbetalda statsunderstöd, och en del av dessa åtaganden gäller t.ex. till utgången av 2019. Om landskapsförbunden inte får använda statsunderstödet efter den 30 juni 2019, kan det uppkomma situationer där förbunden trots allt måste sköta bl.a. arbetsgivaråliggandena fram till det att avtalet avslutas.

Vi begär ett ställningstagande om huruvida skadeståndsansvar uppkommer för statsbidragsmyndigheten i en situation som denna.

Svar: Enligt 6 § i förvaltningslagen ska myndigheternas åtgärder skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen. Denna rättsprincip inom förvaltningen som gäller skyddet för berättigade förväntningar ger individen skydd mot det allmänna. Privatpersoner ska enligt principen om skyddet för berättigade förväntningar kunna lita på att myndigheternas förvaltningsbeslut är bestående. Principen begränsar möjligheten att ändra beslut till nackdel för den enskilde (RP 72/2002 rd, s. 55-56). I detta fall kan principen om skydd för berättigade förväntningar ha konsekvenser inte bara för den bestående karaktären hos landskapsförbundens förvaltningsbeslut utan även för den bestående karaktären hos statsbidragsmyndighetens beslut gentemot tredje part. Det bör dessutom beaktas att det kan vara svårt att säga upp sådana privaträttsliga avtal som landskapsförbunden har ingått så att avtalen upphör att gälla med snabb verkan utan avtalsvite. Det är nödvändigtvis inte heller möjligt att säga upp anställningsförhållanden, när grunden för uppsägningen i denna situation inte beror på en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är anställd av landskapsförbundet. Enligt skadeståndslagen förutsätts det alltid någon form av fel eller försummelse för att ett offentligt samfund ska betala skadestånd. I detta fall är tröskeln för att skadestånd ska betalas således hög. Därför rekommenderas det att statsbidragsmyndigheten överväger om det är möjligt att i denna situation tillåta att statsunderstödet används även efter den 30 juni 2019 för sådana åtaganden som på skäliga villkor inte kan sägas upp före nämnda datum. Detta kan eventuellt vara ett bättre alternativ med avseende på principen om skyddet för berättigade förväntningar än att de som lider skada i denna

situation måste anhålla om skadestånd i efterskott. Man kan anta att utvecklandet av förvaltningen fortsätter under följande valperiod, och därför måste statsbidragsmyndigheten också avväga huruvida det att projekt som gäller innevarande valperiod leder till skadeståndsanspråk i fortsättningen kan påverka möjligheterna för utvecklingsprojekt att lyckas.

3. Är anslaget under moment 28.70.05 i statsbudgeten disponibelt efter den 8 mars 2019 i statsrådet för personalutgifter och andra utgifter till följd av uppgifter som hänfört sig till beredningen av landskaps- och vårdreformen samt för uppgifter som gäller en kontrollerad nedmontering, t.ex. sådan dokumentering och slutrapportering och sådant tekniskt avslutande som gäller reformen? Ett motsvarande behov av tolkning gäller även moment 28.40.03 (Stödåtgärder inom regional- och lokalförvaltningen, reservationsanslag 3 år), som använts för statens tillstånds- och tillsynsverks beredning.

Svar: Det användningsändamål för anslaget som anges i beslutdelen under båda momenten i budgeten kan tolkas på ett sådant sätt att det, om situationen förändras, täcker även de nödvändiga utgifter som hör samman med ett behörigt avslutande av sådan verksamhet som finansierats med anslaget.

Nödvändigheten ska dock tolkas snävt på ett sådant sätt att den inte innefattar nya åtgärder som eventuellt bör övervägas på ett samhälleligt ändamålsenligt sätt, utan att det är fråga om sådana utgifter som nödvändigtvis beror på uppnåendet av det användningsändamål för anslaget som anges i beslutdelen samt på avslutandet av projekt och åtgärder i detta sammanhang.

Med vänlig hälsning

Maija Salo
Esittelijäneuvos, osastopäällikkö/Referendarieråd, avdelningschef
Oikeuskanslerinvirasto/Justitiekanslersämbetet
Valtioneuvostoasiat/Statsrådsärenden
0295162556
valtioneuvostoasiat@okv.fi